

FORMA BALAGUER

ESPAIS D'ART CONTEMPORANI

BASES 2026

FORMA BALAGUER, **Espais d'art contemporani** és un esdeveniment per a la creació, la difusió i la promoció de l'art contemporani, essencialment a través de les arts visuals. Aquest esdeveniment pretén conjugar intervencions i projectes en espais de la ciutat, capaços de generar formes de diàleg amb la ciutadania.

Un dels principals objectius és la descoberta dels carrers, places, edificis i equipaments de la ciutat des d'una mirada artística i compromesa.

DATES

Del 9 al 25 d'octubre de 2026

CONCEPTUALITZACIÓ DE LA MOSTRA

La mostra girarà entorn a un eix vertebrant temàtic o conceptual. Es pretén que siguin temes, que al seu torn i a través de les propostes i el debat, derivin en nous plantejaments crítics.

Espais de memòria i no-llocs

Ciutats i pobles com a **espais de memòria**, en els que les seves històries, els múltiples relats que els configuren - presents i passats, individuals i col·lectius - condicionen la manera com les persones que els habiten es relacionen amb l'espai urbà.

Passat històric a través del patrimoni. Com es reassignifica el patrimoni a l'espai públic? Quin paper té a l'hora de construir un relat col·lectiu?

El Pla d'Almatà és el jaciment d'època andalusina més gran que es conserva a Catalunya i un dels principals de l'antiga al-Andalus. Les restes arqueològiques del Pla d'Almatà corresponen a un dels barris de medina Balagí, una important ciutat de nova planta, perfectament planificada, que comença a créixer a partir del segle IX.

Tanmateix, la Història de Catalunya no s'escriu des d'aquest emplaçament. La historiografia ha esborrat sistemàticament el relat dels orígens andalusins de la ciutat, i avui el passat material. Així, com ens enfrontem des de la contemporaneïtat a la recuperació, estudi i posada en valor d'aquest passat? Com s'entén que una part del relat històric del país sigui velat?

Els no-llocs. Espais dins les ciutats que han esdevingut *intracitats*, en les que els vincles i els llaços socials es dissolen. Espais de coexistència efímera, com els espais de circulació, de consum o de comunicació. Aquests espais es multipliquen al mateix temps que s'accelera la Història, que el món es fa més petit. Espais físics intercanviables, espais no habitats, en els que les persones resten anònimes. Aquests no tenen referències al passat, no susciten sentit de pertinença, esdevenen **espais sense memòria**.

CATEGORIES

- **Intervencions al carrer:** les instal·lacions o intervencions es poden realitzar en qualsevol format d'expressió artística, i es podran situar tant en les ubicacions proposades en aquestes bases, com en altres espais públics de la ciutat, sempre i quan no s'impedeixi la lliure circulació de persones i vehicles d'emergència.
- **Intervencions en edificis patrimonials i històrics:** les instal·lacions o intervencions es poden realitzar en qualsevol format d'expressió artística, i es podran ubicar en les diferents localitzacions proposades en aquestes dels espais patrimonials de la ciutat.

BASES DE PARTICIPACIÓ

La convocatòria té caràcter internacional i poden participar-hi artistes majors de 18 anys de qualsevol nacionalitat.

La participació a la convocatòria comporta la plena acceptació d'aquestes bases, sense excepció, i la renúncia a qualsevol reclamació sobre la seva aplicació.

Participació

Els projectes hauran de complir els següents requisits:

- Cal que s'adeqüin al tema proposat.
- Han de tenir qualitat conceptual i artística.
- Es poden realitzar en qualsevol format d'expressió artística o de disseny.
- Es poden proposar per a un o més espais, però serà el comissariat qui determinarà la ubicació definitiva.
- Han de ser realitzables tècnicament. Les persones autores seran responsables de l'execució i muntatge del seu projecte, però podran comptar amb suport de l'organització.
- Al projecte caldrà detallar les necessitats tècniques i de muntatge.

- Per a les intervencions proposades en espais interiors, s'hauran de detallar les necessitats tècniques. En el cas dels edificis patrimonials, caldrà seguir les recomanacions de les tècnics per evitar que es malmeti cap element.
- Les intervencions proposades per estar a l'aire lliure hauran de poder suportar les inclemències del temps durant els dies que dura l'esdeveniment i no suposar cap perill o risc per a la ciutadania. L'organització no es farà responsable dels danys que puguin patir per actes vandàlics, ni disposarà de cap assegurança específica per a les obres.
- La intervenció o instal·lació haurà d'estar acabada de muntar abans del dia 9 d'octubre a les 14 h.
- Un cop finalitzi Forma 2026, les persones participants hauran de retirar l'obra exposada. Disposaran d'un màxim d'una setmana per a retirar tots els materials.

PREMIS

Es dotarà amb un premi de **2.000€** a cadascun dels sis projectes seleccionats, impostos i inclosos.

JURAT

Gemma Avinyó, directora adjunta de Fundació Sorigué

Jesús Navarro, director del Museu Morera de Lleida

Roser Sanjuan, directora en funcions del Centre d'Art la Panera de Lleida

Irma Secanell, comissariat i coordinació Forma. Espais d'art contemporani

Vanessa Duch, cap de producció Forma. Espais d'art contemporani

Donaran fe:

- **Carme Alòs**, directora del Museu de la Noguera
- **Sandra Madueño**, paera de Patrimoni de Balaguer

CRITERIS PER A LA SELECCIÓ

- Cal que s'adeqüin a la conceptualització de l'edició 2026: redacció de la proposta i marc conceptual. Plantejaments a partir dels quals es vincula el projecte amb el tema que articula l'edició d'enguany (2p.)
- Execució final de la proposta a partir de la documentació presentada a la convocatòria (fotomuntatges, simulacions, o altres recursos formals) (2p.)
- Les propostes han de ser realitzables tècnicament (2p.)
- Les instal·lacions ubicades a l'espai públic no han de suposar cap risc per a la ciutadania. Els materials utilitzats han de poder perdurar durant tot l'esdeveniment, i poder suportar les inclemències meteorològiques. Les instal·lacions ubicades en espais patrimonials han de tenir en compte de no malmetre cap element. (2p.)
- Interdisciplinarietat en l'ús dels llenguatges artístics (2p.)

INSCRIPCIÓ

PDF 1: Projecte

En aquest document s'ha d'incloure una descripció-resum del projecte, d'acord amb el tema proposat per a la present edició.

En aquest també han de constar les mides aproximades, així com les indicacions tècniques necessàries per a la seva realització, i per al muntatge. A banda de l'explicació, també s'admeten plànols, fotomuntatges, perspectives, infografies o qualsevol expressió gràfica que defineixi la intervenció.

Es recomana indicar una o més ubicacions en els espais presents a la convocatòria, o que l'artista o col·lectiu considerin interessant intervenir o instal·lar la proposta.

PDF 2: Document de presentació de la persona autora/equip

Aquest document ha d'incloure:

- Trajectòria artística o currículum actualitzat.
- Còpia digital del DNI o passaport i dades de contacte.

El lliurament de tota la documentació es farà a través de l'adreça de correu electrònic formabalaguer@balaguer.cat

El termini de recepció de propostes finalitza el 31 de maig de 2026.

PROJECTES SELECCIONATS

S'informarà als i les artistes a través de l'adreça electrònica amb la que hagin fet arribar la documentació. En cas de no rebre resposta, s'hi contactarà per telèfon.

La participació a Forma. Espais d'Art Contemporani comporta la plena acceptació d'aquestes bases, sense excepció. En cas de no complir amb aquestes, l'organització donarà com a nul·la la participació i desestimarà la retribució econòmica.

UBICACIONS

Museu de la Noguera

Sala temporal del Museu de la Noguera.

Hisn Balagi - Balaguer de la medina a la ciutat és el títol de l'exposició permanent del Museu de la Noguera. A partir de les restes arqueològiques i monumentals de la ciutat de Balaguer, la mostra explica l'evolució d'un campament militar fundat per àrabs i berbers a mitjan segle VIII, fins esdevenir una medina andalusí; i com aquesta finalment es convertirà en una ciutat feudal. La convivència entre els diferents grups ètnics que formaven el teixit social, així com la seva posició estratègica dins la frontera entre al-Àndalus i els comtats feudals, van donar a la ciutat un marcat caràcter multicultural.

Plaça Manuel Marín

En aquest emplaçament hi hauria hagut l'Hospital de Sant Joan o dels Hospitalers. La presència d'aquests ordes militars a Balaguer va molt relacionada amb el moment de la conquesta de la ciutat.

Inicialment aquest hospital estava situat a la plaça del Mercadal, al lloc on actualment hi ha la Paeria de Balaguer, el qual comptava amb un cementiri i una església.

Al segle XIV l'hospital es va traslladar al carrer Barrinou, a l'espai on avui hi ha la plaça Manuel Marín i l'edifici de Correus. Tot aquest espai hauria estat ocupat per l'església i l'hospital de Sant Joan, el qual va estar en funcionament fins als anys 30 del segle XX, quan es va enderrocar l'església i es va remodelar la plaça.

Carrer Cerers

Passatge que comunica el carrer del Barrinou i el carrer dels Cerers. Espai que ha construït la seva memòria a partir del pas, del trànsit del veïnat, de la memòria col·lectiva.

Plaça del Mercadal

Espai davant de la Paeria de Balaguer.

Aquest espai hauria estat el cementiri de l'Hospital de Sant Joan, el qual va estar situat a l'actual Casa de la Paeria fins al segle XIV, quan el van traslladar al carrer del Barrinou.

Torre d'accés a la muralla

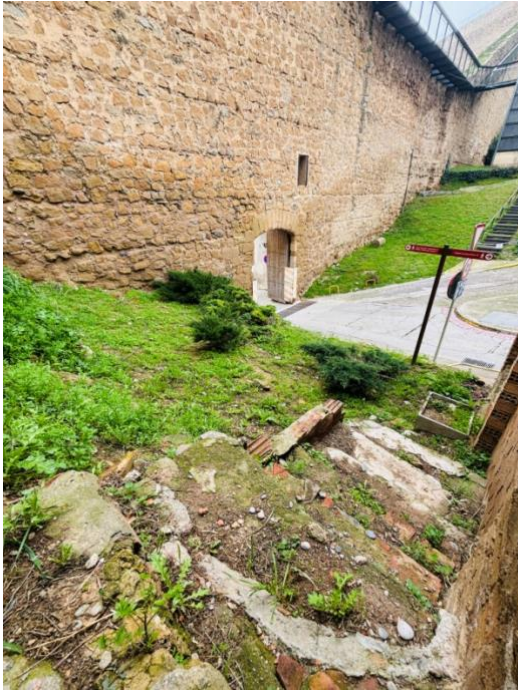
Espais de trànsit i d'accés al tram de muralla del segle XIV. La passarel·la que transcorre contínua a l'antic pas de guàrdia és un element que condueix els visitants per la muralla, i fa visible l'estructura defensiva.

Escales o accessos que es repeteixen arreu, que queden desproveïts de memòria.

Espai proper al Portal del Gel

Espai que hauria ocupat un habitatge o corral, i que encara conserva algunes parts de les estructures com les escales o mur.

Hostal del Sol

Antic hostal de la ciutat, ubicat a la plaça del Pou, i el qual avui ja no té activitat. Aquest és un antic lloc de pas, un hostal pel qual passen viatgers, i talment com en els hotels, aquests espais d'allotjament son sempre semblants, son espais despersonalitzats, que hom els pot trobar en qualsevol lloc del món.

Plaça de sant Salvador

En aquesta plaça apareix representada amb un paviment de color el perímetre de l'antiga església de sant Salvador.

L'espai que ocupava l'església, i que anteriorment havia ocupat la mesquita d'Avimoni, és avui espai de pas. Els antic límits físics d'un espai de culte avui esdevenen paviment sota els vehicles. La memòria desapareix físicament. La nova plaça no resol la preservació, sinó que la transforma en espai de circulació, de pas de vehicles i vianants.

A més, molt proper a aquest indret, hi ha l'encreuament de les dues grans canalitzacions d'aigua d'època andalusina, que sota la ciutat segueixen persistint com un testimoni soterrat d'un passat volgudament amagat.

Edifici derruït al carrer Torrent

En aquest indret persisteix un espai buit, testimoni de l'incendi d'un habitatge en el que van morir dos infants.

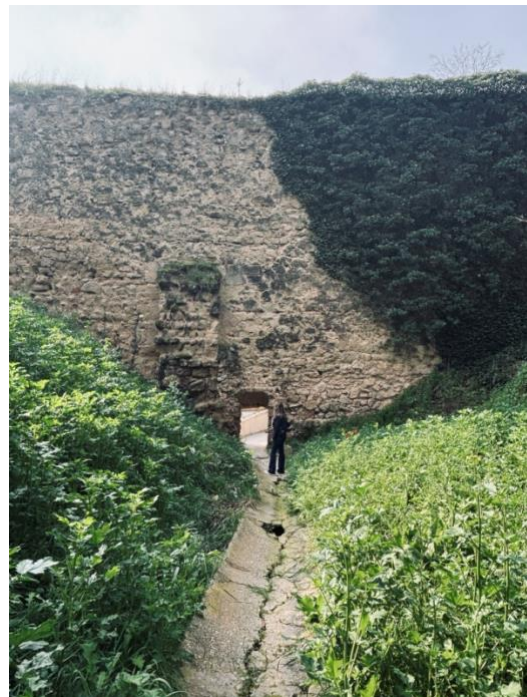
L'espai segueix mostrant les restes de les bigues caigudes i enfosquides, i com el pas del temps ha anat deixant una empremta del fet. Avui és un espai de memòria de la ciutat que pugna per no desaparèixer en l'oblit.

Barranc del Torrent

Aquest espai està situat just a la muralla d'època andalusina que protegia el barri a la falda del Castell Formós. En aquest indret s'obre un accés a la muralla que és al seu torn canalització del barranc, i que hauria ocupat un pany de muralla per a protegir-lo. Tanmateix, l'obertura fa que qüestionem l'estructura i la seva funció.

Com entenem aquest espai de memòria d'acord amb els usos de la ciutat actual? Com es produeix el canvi en l'estructura andalusina com a lloc? Què implica que puguem transitar per una obertura en la muralla i sortir de la ciutat a través d'aquest *no-lloc*?

Castell Formós

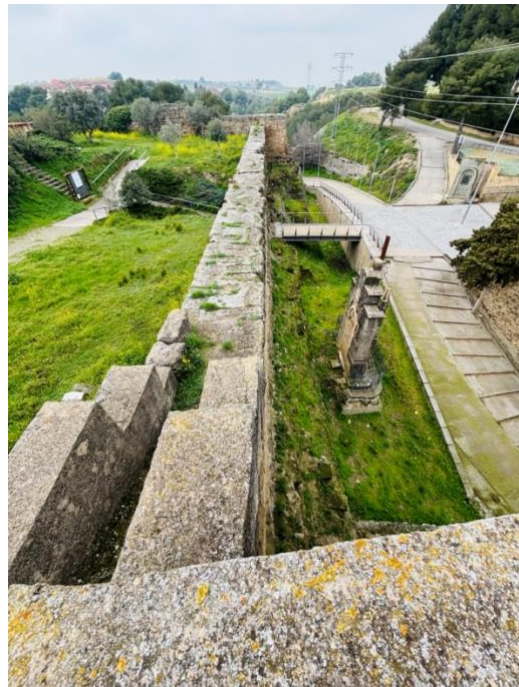
(diversos espais)

Els espais de poder i fortificacions son sovint espais defensius intercanviables, amb estructures, paraments, i elements defensius que els son comuns. En aquest sentit, el Castell Formós presenta aquests elements, però també en conté altres que fan que aquest indret qüestionari aquest plantejament.

Fossar i passarel·la d'accés

Mur exterior i torres

Esplanada interior del recinto del Castell

Pla d'Almatà

El Pla d'Almatà va ser el nucli originari de Balaguer. Aquest estava envoltat per una muralla, de la qual se'n conserven uns 700 metres, construïda amb carreus de pedra sorrenca a la base i un pany de muralla superior realitzat amb encofrats de tàpia. A intervals irregulars s'alternaven 27 torres massisses.

Medina Balagî disposava de tots els elements necessaris per poder ser qualificada medina (ciutat): la mesquita aljama, l'assoc o mercat, i l'alcàsser o residència de l'autoritat local. També comptava amb banys públics, un element fonamental en la vida social de la ciutat andalusina; i alfòndecs, una mena d'hostals on es podien allotjar els comerciants, les mercaderies i els animals de transport.

En aquest sentit, es proposa una mirada contemporània sobre el jaciment, la dificultat d'historiar-lo i estudiar-lo, el fet que hagi estat un lloc amagat, velat, soterrat, i que el seu relat no hagi estat considerat de la mateixa manera que el passat greco-romà. Per tant, entenent que el relat històric l'acaba revelant com un lloc sense memòria.

Edifici en construcció del carrer del Pont

Aquest edifici resta a mig construir i en estat d'abandó des de fa almenys vint anys. La ciutat de Balaguer ha vist com el seu desenvolupament urbanístic ha anat lligat a l'especulació immobiliària, talment com en la majoria de pobles i ciutat del país, però amb un clar component contradictori: mentre la ciutat s'afanyava a construir nous habitatges, els edificis del Centre Històric quedaven desproveïts de recursos, inversió i manteniment. Aquest fet no és aïllat, però no per això és menys significatiu.

Darrera aquesta gran construcció a mode d'esquelet gegantí, el barri històric queda amagat per la seva ombra. El veïnat dels carrers adjacents han viscut tot aquest temps amb aquest darrera els interessos econòmics, darrera la proliferació d'aquests no-llocs.

Murs de contenció del riu Segre

Aquest emplaçament s'entén com un espai de trànsit enmig de la ciutat. La mateixa llera esdevé via de comunicació però al mateix temps espai de divisió. La ciutat de Balaguer s'ha expandit durant el segle XX cap a la riba esquerra, i el propi espai de pas del riu ha esdevingut frontera per a la ciutadania.

Comerç La Favorita

Els comerços dels carrers del Centre Històric han anat quedant abandonats sistemàticament durant els darrers temps. Una situació que es repeteix en molts pobles i ciutats, en els quals el petit comerç local poc a poc va havent de tancar i on no apareixen nous espais similars, sinó que queden definitivament en estat d'abandó.

Així, no només es perd activitat comercial, sinó que també desapareix el teixit social, les relacions, els vincles i la xarxa que hom crea quan comparteix espais. Així, la desaparició de les botigues, els bars, i el teixit comercial provoca la decadència, l'abandó, la manca de cura pels llocs compartits, la desaparició de la xarxa veïnal, els vincles, la comunitat, desfent les relacions en tots aquests espais, esdevinguts avui *no-llocs*.

Molí del Cup

Al carrer d'Avall hi ha un espai desconegut per a la majoria de balaguerins i balaguerines. El passatge que s'obre entre dos edificis és també accés a l'antic Molí del Cup. Un espai entre edificis, una escala que avui és únicament espai de pas i de trànsit, però que en el marc del relat històric de la ciutat esdevé un punt neuràlgic d'accés a l'aigua.

Accés a la sèquia del Cup

Al carrer Miracle es va localitzar un accés a la canalització d'època andalusina coneguda com la sèquia del Cup. Aquesta canalització, construïda per abastir d'aigua la ciutat i els seus camps de cultiu, ha quedat relegada a l'oblit històric. Balaguer compta amb una infraestructura que han perdurat durant segles, però que resta desconeguda i amagada sota la ciutat i juntament amb el propi relat històric andalusí.

Forma. Espais d'Art Contemporani
Edició 2026